

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 47892-07-11 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי ניקיון וכח אדם נ' הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל ואח'

בפני כב' השופטת יעל וילנר

העותרת שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי ניקיון וכח אדם
ע"י ב"כ עוה"ד עדי פורת ואח'

נגד

המשיבים
1. הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל
ע"י ב"כ עוה"ד אדם פיש ואח'
2. איי אס אס - אשמרת בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד אפשטיין ואח'
3. התאמה השמה ומידע (1995) בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד אבי גולדהמר ואח'
4. פלוטל חב' לניקיון שמירה ואבטחה בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד השאם דאוד

פסק דין

- 1
2
3 1. בפני עתירה להורות על ביטול מכרו למתן שירותי ניקיון מטעם המשיב 1, שמספרו
4 201110003 אשר פורסם ביום 5.4.11 (להלן: "המכרז"). המשיבות 2 ו-4 הוכרו כזוכות במכרז.
5
6 בעתירה נטען כי הליך המכרז והחלטת ועדת המכרזים בסופו, נגועים בפגמים מהותיים
7 המצדיקים את ביטול המכרז ועריכת מכרז חדש. עיקר הטענות בעתירה נוגעות להצעות גירעוניות
8 לכאורה של הזוכות במכרז, אשר לדעת העותרת תפגענה בזכויות העובדים.
9
10 רקע בקצרה
11
12 2. העותרת היא חברה לאספקת שירותי ניקיון אשר סיפקה למשיב 1 (להלן: "הטכניון")
13 שירותי ניקיון משנת 1999 ועד לאחרונה.
14
15 ביום 5.4.11 פרסם הטכניון מכרז לביצוע שירותי ניקיון בשטח קמפוס הטכניון (המשתרע
16 על פני 500,000 מ"ר) החל מתאריך 1.8.11.
17
18

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי ניקיון וכח אדם נ' הטכניון
- מכון טכנולוגי לישראל ואח'

1 התחרות במכרז הייתה על עלות שירותי ניקיון לפי גושי בניינים ולא לפי עלות שעת עבודת
2 ניקיון. על פי תנאי המכרז, התבקשו המציעים להציע שיעורי הנחה מהאומדן הגלוי שנקבע מראש,
3 עד מקסימום 25% מהאומדן או תוספת לאומדן עד מקסימום 15%. עוד נקבע במסמכי המכרז כי יש
4 להציע הצעה נפרדת לכל גוש בניינים (סה"כ 9 גושים). כן נקבע כי מציע העומד בתנאי הסף אשר
5 הציע את ההצעה הזולה ביותר יזכה במכרז בהתייחס לכל גוש וגוש באופן נפרד.
6
7 3. העותרת הגישה הצעתה למכרז, וביום 5.7.11 הודע לה כי היא אינה עומדת בתנאי הסף של
8 המכרז וכי המשיבות, שהצעתן הייתה הזולה ביותר, זכו במכרז.
9
10 לפיכך, הוגשה העתירה דגן לביטול המכרז.

טענות העותרת

11
12
13
14 4. טענתה המרכזית של העותרת היא כי האפשרות שניתנה על פי תנאי המכרז להציע הצעה
15 נמוכה ב-25% ממחיר האומדן, תביא בהכרח לפגיעה קשה בזכויות העובדים, בשכרם ובתנאי
16 העסקתם, לרבות פיטוריהם.
17
18 לטענת העותרת, החלטת ועדת המכרזים להכריז על המשיבות כזוכות במכרז הינה החלטה
19 פסולה ויש לבטלה. לטענתה, היה על הוועדה לוודא יכולת עמידת המשיבות בתנאי העסקת העובדים
20 ושמירה על זכויותיהם על פי הדין. העותרת טוענת עוד כי ועדת המכרזים לא התייחסה להעדר
21 דרישה לשעות עבודה מינימאליות או מספר עובדים מינימאלי ולא שמה לנגד עיניה "אומדן" משלה
22 לעניין זה, והיה עליה לבחון האם ההצעות הזולות מטעם המשיבות יאפשרו להעניק לעובדים את
23 מלוא זכויותיהם גם בהנחה שההצעות ניתנו במסגרת הטווח שנקבע בתנאי המכרז (הנחה
24 מקסימאלית של 25%).
25
26 עוד טוענת העותרת כי תנאי המכרז "נתפרו" לפי מידותיהן של המשיבות וניתנו להן
27 יתרונות בולטים על פני יתר החברות המציעות במטרה להכריז עליהן כזוכות היחידות במכרז. כמו
28 כן נטען כי הטכניון הקשיח את התנאים במכרז הנוכחי מתוך שיקולים זרים, על ידי הוספת תנאי
29 חדש למכרז שלא היה קיים במכרז הקודם למתן שרותי ניקיון שהוצא בשנת 2005 (בו זכתה
30 העותרת), והוא הדרישה לצרף למסמכי המכרז מספר מכתבי המלצה. לטענת העותרת, דרישה זו
31 נעשתה מתוך ידיעה ברורה כי העותרת לא תוכל לעמוד בה כיוון שהיא מעניקה שירותי ניקיון
32 לטכניון בלבד.
33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת'מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון
- מכון טכנולוגי לישראל ואח'

5. בתשובתה לתשובת המשיבים הוסיפה העותרת כי הטכניון ביצע בדיקות מדגמיות של תנאי
ההעסקה של עובדי המשיבות אולם בחר בודיעין שלא לחשוף את תוצאות הבדיקות, ומכאן
המסקנה כי קיימת פגיעה חמורה בזכויותיהם של עובדי הניקיון המחייבת את ביטול המכרז.

טענות המשיבים

6. הטכניון טוען בתגובתו כי דין העתירה להידחות על הסף בשל שיהוי בהגשתה, מניעות, חוסר
ניקיון כפיים, וכן לגופה.

אשר לשיהוי – לטענת הטכניון, העתירה הוגשה בשיהוי ניכר לאחר ההכרזה על הזכות
במכרז. לטענתו, כבר במועד הגשת העתירה השלימו הזכות את היערכותן לביצוע העבודות על פי
המכרז לרבות גיוס עובדים והצטיידות בציד ולמעשה העתירה באה לתקוף "מעשה עשוי". ביטול
המכרז בשלב זה עשוי לגרום לנזקים כבדים לצדדים שלישיים תמי לב.

עוד נטען כי טענת העותרת כי השיעור המקסימאלי האפשרי של ההנחה יוביל בהכרח
לפגיעה בעובדים, היא טענה כנגד תנאי המכרז שצריך היה להעלותה מיד עם קבלת מסמכי המכרז.
לטענת הטכניון, התנהגות העותרת מהווה חוסר תום לב מובהק שעה שכבשה את טענותיה ביחס
למכרז לפני קבלת ההחלטה בו והיא מעלה אותן רק לאחר שהתברר לה כי הפסידה במכרז.

7. לגוף העתירה טוען הטכניון, כי העותרת לא הביאה כל ראיה לתמיכה בטענותיה כי הצעת
המשיבות תביא לפגיעה בזכויות העובדים, כגון תחשיב המלמד על פגיעה בעובדים, ועל כן טענתה
בעניין זה היא סברה גרידא.

הטכניון מציין כי הזכות במכרז הינן חברות בעלות איתנות פיננסית אשר המציאו 5 מכתבי
המלצה או יותר כנדרש בתנאי המכרז.

הטכניון מוסיף כי בתנאי ההתקשרות הוטמעו מנגנוני פיקוח על הקבלנים וכי בדעתו לשכור
שירותיה של חברה המתמחה בבדיקת עמידת קבלנים בהתחייבויותיהם כלפיה עובדים. פעולות אלה
יבטיחו את זכויות עובדיהם של הקבלנים הזוכים.

8. בשולי דבריו מוסיף הטכניון ומציין כי העתירה לוקה בחוסר ניקיון כפיים שכן בבדיקה
שערך מומחה מטעם הטכניון עולה כי העותרת בעצמה לא עמדה בחובותיה כלפי עובדיה והפרה את
זכויותיהם ועל רקע זה הוגשה על ידי מי מעובדי העותרת בקשה לפירוקה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת'מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון
- מכון טכנולוגי לישראל ואח'

9. לבסוף, טוען הטכניון כי יש לדחות את כל יתר טענות העותרת לפיהן כביכול הוחמרו במכרז דרישות הניקיון והוספו משימות לביצוע או כי שונו תנאי המכרז על מנת להרע את מצבה של העותרת ועוד.
10. המשיבה 2, חברת איי אס אס אשמורת, טוענת אף היא כי דין העתירה להידחות מפאת שיהוי ואף לגוף העתירה וחוזרת על הטענות שהעלה הטכניון בעניין זה, תוך שהיא מוסיפה כי היא הסתמכה על זכייתה במכרז ונקטה בפעולות רבות לביצוע העבודה על פי המכרז וייגרם לה נזק כבד אם יבוטל המכרז. לטענתה, קבלת העתירה תחייב פיטורים מיידיים של כ-50 עובדים שגויסו במיוחד לביצוע העבודות מושא המכרז. המשיבה מדגישה כי היא מקפידה למלא אתר כל חוקי העבודה ושומרת על זכויות עובדיה כנדרש.
- המשיבה טוענת עוד כי העותרת נטלה את שטר הערבות שהפקידה עם הצעתה ולכן יש לראות בה כמי שהשלימה עם תוצאות המכרז.
11. המשיבה 3 השאירה את ההכרעה בעתירה לשיקול דעת בית משפט.
12. המשיבה 4 חוזרת על הטענות שהעלו הטכניון והמשיבה 2. משיבה זו מדגישה אף היא את היותה חברה בעלת איתנות פיננסית הדואגת לשמור על זכויות עובדיה ומילוי חוקי העבודה.
- דין והכרעה**
13. דין העתירה להידחות - הן מפאת שיהוי בהגשתה, הן מפאת מניעות, והן לגופם של הדברים.
- שיהוי בהגשת העתירה**
14. בהחלטה לדחיית בקשת העותרת לצו מניעה זמני, נדרשתי לעניין השיהוי ואחזור בקצרה על עיקרי הדברים שכתבתי שם וכן אוסיף עוד.
- הלכה פסוקה היא כי בית המשפט רשאי לדחות עתירה אשר הוגשה בשיהוי ניכר ואשר בעטיו נגרם נזק או שינוי באינטרסים של יחידים או של הכלל (ראו בג"צ 453/84 איזורית שירותי תקשורת בע"מ ואח' נ' שר התקשורת פד"י לח (4) 617). כן ראו עומר דקל: "עקב מחדלו של העותר שהשתהה יתר על המידה בהגשת העתירה, שינה גורם כלשהו את מצבו באופן שמתן הסעד המבוקש על ידי העותר יפגע בו מעבר לפגיעה שהייתה נוצרת אילו העתירה הייתה מוגשת במועד הראוי... על כן, קיימת לכאורה הצדקה לקביעת חזקה משפטית, שלפיה עתירה שהוגשה בשיהוי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל ואח'

1 – ועקב כך עלול להיגרם למשיבים בעתירה נזק גדול יותר מן הנזק שהיה נגרם להם אילו הוגשה
2 העתירה במועד הראוי – דינה להידחות" (עומר דקל, מכרזים כרך שני ע' 361, להלן – "דקל").

3 השאלה אם עותר פלוני השהה הגשת בקשתו, תלויה כמובן בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה
4 "יש שיום אחד יכרית זכות ויש ששנה לא תפגע בזכות" (דברי כב' השופט חשין בדגניה א' נ' שר
5 החקלאות בג"צ 2632/94 פד"י (2) 715, 742).

6 בפסיקה נקבעו שני מבחנים לשיהוי; סובייקטיבי ואובייקטיבי.

7 על פי המבחן הסובייקטיבי – על בית משפט לבחון האם העותר פעל בוריוזות המתחייבת
8 בנסיבות העניין, והאם עתירתו אינה נגועה בהשתהות הנובעת ממחדלו הוא. שאלה זו מחייבת
9 לבדוק מתי נודע לעותר לראשונה על הפעולה אותה הוא בא לתקוף והאם פעולותיו מנקודת זמן זו
10 ואילך, אינן נגועות בהשתהות בלתי מוצדקת (ראו בג"צ 2632/94 לעיל, וכן ראו בג"צ 5018/91 **גדות**
11 **תעשיות פטרוכימיות נ' ממשלת ישראל**, פד"י מז(2), בג"צ 5346/91 **גל נ' לשכת עורכי הדין**, דינים
12 עליון כ' 964).

13 על פי המבחן האובייקטיבי – על בית המשפט לבחון את התוצאות האובייקטיביות של חלוף
14 הזמן עד להגשת העתירה. במישור זה, גם אם העותר פנה לבית המשפט לראשונה מיד כשנדעה לו
15 עילת העתירה, ייתכן שעתירתו תהא נגועה בשיהוי.

16 ראו בעניין זה פסק דינו של כב' השופט י. זמיר אשר קבע בבג"צ 2285/93 **נחום נ' ראש**
17 **עיריית פתח תקוה** פד"י מח(5) 630 כי:

18 "השיהוי האובייקטיבי קיים כאשר מירוץ הזמן עד הגשת
19 העתירה, אפילו לא נגרם באשמת העותר, גרם לשינוי המצב באופן
20 שקבלת העתירה באותו מועד תגרום נזק, שהיה נמנע לו הוגשה
21 העתירה במועד הראוי..."

22
23 15. יתירה מכך, הלכה היא מימים ימימה, כי פרק הזמן להגשת עתירה שעניינה מכרזים הינו
24 קצר ביותר. ראה ה"פ 160/00 **קבוצת גלעד אינטרגרצית מערכות מחשבים בע"מ נ' מדינת ישראל** ;
25

26 "ככלל, אין בנמצא לוח זמנים המגדיר מהו משך השיהוי שיהווה עילה
27 לשלילת הסעד. הדבר תלוי בנסיבותיו של כל עניין. עם זאת, הלכה היא
28 כי משך השיהוי ה"מותר" בעתירות בענייני מכרזים הוא בדרך כלל
29 קצר".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל ואח'

1
2 ראו עוד: עת"מ 1372/05 ש.ל.י. (לש) השקעות (1995) בע"מ נ' חברת נתיבי איילון בע"מ
3 מיום (2005), שם נפסק כי שיהוי בן 15 ימים בלבד מיום שנודע לעותרת על החלטת וועדת המכרזים
4 ועד להגשת העתירה, מצדיק דחיית העתירה על הסף:
5

6 "כפי שראינו, תנאים אלו מקנים להכרזה על הזוכה במכרז מימד דרמטי
7 של "יריית אקדח הזנקה", אשר לאחריה – ובתוך פרק זמן קצר של
8 שבעה ימים בלבד – גובר ביותר מקדם ההסתמכות של הזוכים, עקומת
9 הוצאותיהם הצפויות נוסקת וכל דקה היא יקרה. על כן, ובהיעדר טענה
10 המצביעה על פגיעה חמורה בשלטון החוק מצד הרשות – וטענה מסוג זה
11 אינה עולה מהעתירה חרף ניסיונה של העותרת לצבעה בצבעים מעין אלו
12 – לא תישמע העותרת בטענותיה לגופו של עניין, מקום בו היה בכוחה
13 לעתור טרם שצדדים שלישיים גיבשו אינטרס הסתמכות לגיטימי
14 ומשמעותי".
15

16 (וראו עוד בג"צ 7053/96 אמקור בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד נג(1) 193, 202; עת"מ 1264/04
17 מרקעי תקשורת נ' החברה העירונית ראשל"צ (2006); עת"מ (חיפה) 510/01 הסעות סכנין נ'
18 מועצה מקומית אעבלין, תק-מח 3(2001), 14979; עת"מ (תל-אביב-יפו) 2327/04 טרנסכלל סחר
19 בע"מ נ' בזק החב' הישראלית לתקשורת בע"מ ואח', תק-מח 4(2004), 332).

20 על יסוד דברים אלה נבחן האם חל שיהוי בענייננו, המצדיק את דחיית העתירה על הסף.

21 מן הכלל אל הפרט

22
23 16. שוכנעתי כי העותרת הגישה את העתירה בשיהוי, סוביקטיבי ואוביקטיבי, המחייב את
24 דחיית העתירה על הסף. לא הייתה כל הצדקה להגיש את העתירה בחלוף למעלה מ-20 יום ממועד
25 פרסום תוצאות המכרז בסמוך לתחילת ביצוע העבודות על ידי המשיבות.
26

27 17. על מנת להבהיר את השיהוי אסקור להלן את לוח הזמנים הרלוונטי:

28 ביום 2.5.11 נערך סיור קבלנים.

29 ביום 5.7.11 קיבלה העותרת הודעה בדבר זכיית המשיבות 2-4 במכרז.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת'מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון
- מכון טכנולוגי לישראל ואח'

- 1 ביום **10.7.11** (בשלב זה כבר מתחיל השיהוי), פנתה העותרת לטכניון בבקשה לקבלת
- 2 פרוטוקול ועדת המכרזים וריכוזי ההצעות. בקשה זו הוגשה מבלי שהעותרת שילמה את האגרה
- 3 הנדרשת וזו שולמה על ידה רק ביום 12.7.11 (7 ימים אחרי פרסום תוצאות המכרז).
- 4 למחרת היום - ביום **13.7.11**, העביר הטכניון לידי העותרת את פרוטוקול הדין בועדת
- 5 המכרזים וביום **19.7.11** קיבלה העותרת טבלת השוואת ההצעות.
- 6 ביום **20.7.11** פנתה העותרת פעם נוספת לטכניון, הפעם ביקשה לעיין בהצעות הזוכות
- 7 ובהצעתה שלה. בו ביום נענתה העותרת כי עליה לתאם עם הטכניון מועד לעיון בחומר למחרת היום.
- 8 ביום **21.7.11**, יום חמישי בשבוע, הגיע נציג העותרת לטכניון ללא כל תיאום מראש ולפיכך
- 9 לא ניתן היה להיענות לבקשתו לעיין בחומר. מאחר ולמחרת חל יום שישי בשבוע, נאמר לנציג
- 10 העותרת כי ביום ראשון יועבר לעיונו כל החומר המבוקש, וכך אכן נעשה.
- 11 רק ביום **27.7.11** הוגשה העתירה, **5 ימים** בלבד טרם שהמשיבות אמורות היו להתחיל
- 12 בביצוע עבודות הניקיון על פי המכרז.
- 13 הנה כי כן, השתלשלות העניינים המפורטת לעיל מלמדת על שיהוי סובייקטיבי ניכר בלתי
- 14 מוצדק.
- 15
- 16 18. כך אף באשר לשיהוי האובייקטיבי בעטיו נוצרה הסתמכות לגיטימית מצד המשיבות אשר
- 17 בעקבותיה שונה מצבן לרעה.
- 18 במהלך התקופה שמיום פרסום תוצאות המכרז ועד מועד הגשת העתירה, הסתמכו המשיבות
- 19 על זכייתן במכרז ונערכו, בתום לב, לקראת ביצוע ההתקשרות. מתגובותיהן של המשיבות עולה כי
- 20 נוכח התקופה הקצרה שהוענקה להן ממועד פרסום תוצאות המכרז (5.7.11) ועד מועד התחלת
- 21 העבודות (1.8.11), הן החלו להתארגן מיידית לביצוע ההתקשרות – הן השקיעו משאבים רבים
- 22 ברכישת ציוד, גיוס מנהלי מתקן ומנהלי עבודה, גיוס ומיון של עובדי ניקיון, העברת הדרכות
- 23 לעובדים, **קליטת עשרות עובדי ניקיון**, תשלום שכר עבודה, ואף החלו בביצוע חיוביהם החוזיים.
- 24 במצב דברים זה, קבלת העתירה וביטול זכייתן של המשיבות עלולה להוריד לטמיון השקעות אלה.
- 25 19. מהאמור עולה כי העתירה נגועה הן בשיהוי סובייקטיבי והן בשיהוי אובייקטיבי. לפיכך, דין
- 26 העתירה להדחות על הסף מפאת שיהוי בהגשתה.
- 27
- 28

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון
- מכון טכנולוגי לישראל ואח'

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

מניעות

20. דין העתירה להידחות אף בשל מניעות.

העותרת טוענת כאמור כי אישור הצעתן של המשיבות המגלמות הנחה בשיעור של עד 25% מהאומדן הנקוב במכרז, יביא לפגיעה קשה בזכויות העובדים ולאי עמידה בהוראות חוקי העבודה.

דין הטענה להידחות שכן העותרת מנועה מלהעלות הטענה בשלב זה מאחר וטענה זו נוגעת באופן ישיר לשיטת המכרז ולאופן קביעת יסודות התחרות והאלמנטים שנכללו בתנאי המכרז (שיטת התמחור, אומדן) וכבר נפסק כי השתתפות במכרז מתפרשת כהסכמה לתנאיו ומקימה השתק ומניעות מתקיפתם בעתיד (ראו בג"ץ 5872/07 איגוד מפיקי סרטים נ' הרשות השנייה, 2010).

21. הלכה פסוקה היא כי המועד הראוי להעלות טענות ממין אלה הוא מיד עם קבלת מסמכי המכרז.

ראו הכלל שנקבע עוד משכבר הימים:

"כלל הוא, שאין אדם יכול מצד אחד להשתתף במכרז ומצד שני להעלות טענות נגדו, משנתברר שלא זכה בו: בג"ץ 252/71 [1]; בג"ץ 249/72 [2]; בג"ץ 57/76 [3]; בג"ץ 509/78 [4]. הנימוק להלכה זו הוא, כי אדם, אשר שתק בזמן שהגיש הצעתו למכרז, מוותר על האפשרות להטיל דופי לאחר מעשה במכרז ובתנאיו. מפרסם המכרז והמשתתפים בו זכאים לבטוח, שכל אחד מהמשתתפים קיבל על עצמו את תנאיו, ושבהליכים תקינים ומקובלים יוכל המזמין לקבל את ההצעה הטובה והנוחה לו ביותר, וכן כי מציע הצעה זאת הוא שיזכה במכרז. (ראה: בג"ץ 292/61 [5]). כל הגשת הצעה על הכרוך בה דורשת מאמץ והשקעה ניכרים. על-כן לא יהא זה הוגן, אם משתתף במכרז, הרואה בו פגם מתחילתו, ישתוק, אך יתריע על כך, לאחר שהתברר לו שלא זכה. יש בכך חוסר הגינות הן כלפי המזמין והן כלפי המשתתפים האחרים" (בג"ץ 126/82 טיולי הגליל נ' ממשלת ישראל (1982)).

כן ראו הלכות מאוחרות יותר:

"משתתף במכרז, המודע לפגם במכרז או בהליכיו, צריך להודיע על כך בעוד מועד. אין זה ראוי כי משתתף במכרז, הפגום לדעתו, ינצור הפגם בלבו, מתוך תקווה לזכות בו, ורק אם הפסיד יעורר טענות פגם (ראה בג"ץ 35/82 ישפאר

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל ואח'

1 בע"מ נ' שר הביטחון ואח' [1], בעמ' 512; בג"ץ 430/89 מאור שילוט ופרסום
2 חוצות מואר בע"מ נ' עיריית כפר-סבא [2], בעמ' 270). התנהגות שכזו אינה
3 בתום-לב. היא נופלת מאמת המידה להתנהגות ראויה בין משתתפים במכרז
4 ביחסיהם ההדדיים, וביחסים שבינם לבין בעל המכרז" (ע"א 4683/97 ידע
5 מחשבים נ' מדינת ישראל (1997)).

6
7

וכן:

8
9 "כפי שפסק בית משפט קמא, אילו סברה מד"א כי הוראה זו אינה סבירה,
10 היה עליה לתקוף את תנאי המכרז עובר למועד הגשת הצעות ולא בדיעבד
11 לאחר קבלת תוצאות המכרז. כלל נקוט בידינו מימים ימימה, שאין אדם יכול
12 מצד אחד להשתתף במכרז ומצד שני להעלות טענות נגדו משנתברר שלא זכה
13 בו" (עע"מ 2914/09 אגודת מגן דוד אדום נ' מדינת ישראל (2009)).

14

15 (וראו עוד בר"מ 6571/05 אהוד מאיר שאיבות נ' עיריית תל-אביב (2005); בר"מ

16

6745/10 מטיילי תור נ' חברת נמל אשדוד (2010); עומר דקל, מכרזים, עמודים 373-374).

17

18 22. מכל האמור עולה כי מציע אינו יכול מצד אחד להשתתף במכרז ומצד שני להעלות טענות
19 נגד תנאיו, משנתברר לו שלא זכה במכרז.

20

21 23. **ובענייננו** - העותרת טוענת כאמור כי מתן אפשרות למציעים להציע הנחה בשיעור של 25%
22 מהאומדן שננקב במסמכי המכרז אינו סביר ויביא בהכרח לפגיעה בעובדים ובשמירה על חוקי
23 העבודה. טענה זו תוקפת את מסמכי המכרז ויסודותיו שהיו ידועים לעותרת עוד בקבלת המכרז.
24 לפיכך, לו סברה העותרת כי יש פגם במתן הנחה בשיעור של 25% היה עליה להתריע על כך מיד עם
25 קבלת מסמכי המכרז טרם שהגישו המציעים את הצעותיהם, טרם שהתקיים סיור הקבלנים וטרם
26 שנפתחו ההצעות, נדונו לגופן, והוכרו הזכות. הימנעות העותרת מלפעול במועד משתיקה אותה
27 ומונעת ממנה כיום מלהעלות כל טענה בקשר למסמכי המכרז.

28

29 יתירה מכך, התנהגות העותרת אשר בחרה להימנע מלתקוף את מסמכי המכרז במועד,
30 והמתינה עד לקבלת תוצאותיו, מעוררת חשד כי הטענה הועלתה רק נוכח תוצאות המכרז - היה
31 ותזכה תניח לעניין, היה ותפסיד תתקוף את המכרז - התנהגות זו מהווה התנהגות שלא בתום לב.

32

33 24. הדברים מקבלים משנה תוקף במקרה שלפנינו בו העותרת העניקה לטכניון במשך שנים
34 שירותי ניקיון ומעורה היטב בעלויות, בצרכים, בשעות העבודה הנדרשות ובמספר העובדים,
35 ומחובתה היה להתריע מראש בפני הטכניון מיד עם קבלת מסמכי המכרז וטרם שהמכרז יצא לפועל,
36 כי מתן הנחה של 25% יביא כביכול לפגיעה קשה בעובדים.

9 מתוך 11

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-07-47892 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון
- מכון טכנולוגי לישראל ואח'

- 1
2 25. אוסיף עוד כי שינוי בדיעבד של תנאי המכרז כפי שלמעשה מבקשת העותרת בעתירתה,
3 לאחר שכל המציעים עמלו על הצעותיהם, לרבות השקעת משאבים, תפגע בהם על לא עוול בכפם
4 ותפגע אף במציעים פוטנציאליים שנמנעו מלהגיש הצעותיהם נוכח תנאי המכרז. ראו:
- 5
6 **"שינוי בדיעבד של תנאי המכרז עלול לפגוע ביעילות ההתקשרות וחשוב מכך,**
7 **הוא עלול לפגוע בשוויון בין המשתתפים בו ובציפיותיהם וכן בשוויון**
8 **ההזדמנויות בין הזוכה במכרז לבין מציעים פוטנציאליים"** (ראו בג"ץ 5872/07
9 **איגוד מפיקי סרטים נ' הרשות השנייה (2010), והאסמכתאות שם)**
- 10
11 26. טענת העותרת כי אין היא תוקפת את תנאי המכרז אלא את שיקול הדעת של הועדה דינה
12 להידחות.
13
- 14 חשובה היא המהות. ברי כי במהותה, תוקפת העותרת את תנאי המכרז, והסתרתה תחת
15 הכסות של תקיפת שיקול הדעת לא תועיל לה. יתירה מכך, לועדה אין שיקול דעת לקבוע כי הנחה
16 של 25%, **כשלעצמה**, הנחה שנקבעה כחלק מתנאי המכרז, אינה סבירה. לו כך הייתה קובעת הועדה
17 כי אז הייתה חורגת מסמכותה.
- 18
19 משנקבע בתנאי המכרז כי המציע רשאי להגיש הצעות בהנחה של עד 25% מהאומדן שנקבע,
20 ועדת המכרזים אינה רשאית לקבוע כי תנאי זה אינו סביר ולפסול הצעה של מציע, לאחר
21 שהשתכנעה באיתנותו הפיננסית, רק משום שהצעתו הייתה נמוכה ב-25% מהאומדן הגלוי שנקב
22 במכרז.
- 23
24 27. מכל האמור, דין העתירה להידחות אף בשל מניעות.
25
- 26 28. למעלה מן הצורך אוסיף כי טענת העותרת כי ההנחה בשיעור של 25% תפגע קשות בעובדים,
27 נטענה בעלמא בלא שנתמכה בראיות ממשיות.
28
- 29 אוסיף עוד כי מתגובת הטכניון עולה שהוא הוציא מכרז להתקשר עם חברה אשר תבדוק
30 את השמירה על זכויות העובדים וחזקה על הטכניון כי במידה ויתברר כי אכן מי מהמשיבות גורמת
31 לפגיעה בזכויות העובדים, יפעל בהתאם וכמתחייב על פי הדין החל.
32
- 33 29. לא מצאתי ממש ביתר טענות העותרת כמו, התאמה כביכול של תנאי המכרז לזכות, הרעת
34 תנאי המכרז לעומת מכרז קודם ועוד. טענות אלה נטענו בעלמא ללא כל בסיס, ומכל מקום, גם לגבי
35 טענות אלה, התוקפות את תנאי המכרז, חלה מניעות נוכח השלב המאוחר בו הועלו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 47892-07-11 שירותי אחזקות א.א. אורדן חברה לשירותי נקיון וכח אדם נ' הטכניון
- מכון טכנולוגי לישראל ואח'

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

בשים לב לכל האמור לעיל, דין העתירה להידחות מפאת שיהוי בהגשתה, מניעות ואף לגופה. 30.

העתירה נדחית.

העותרת תישא בהוצאות ושכר טרחת עו"ד בסכום של 6,000 ₪ לכל אחד ממשיבים 1, 2 ו-4.

המזכירות תעביר את הפיקדון שהופקד על ידי העותרת לכל אחד מהמשיבים בחלוקה שווה

על חשבון ההוצאות שנפסקו לזכותם.

ניתן היום, ו' אדר תשע"ב, 29 פברואר 2012, בהעדר הצדדים.

יעל וילנר, שופטת

16

17

18

19

20

21